

**TOIMITUKSELTA VETERANIN ARTIKKELIN
„KANSALLISUUSKYSYMYS
JA LATVIAN PROLETARIAATTI“ JOHDOSTA**

Julkaisemme mielihyvin tov. Veteranin ⁴⁴ artikkelin, jossa hän antaa historiallisen kuvauksen yleensä latvialaisten ja varsinkin latvialaisten sosialidemokraattien asennoitumisesta kansallisuuskysymyksessä. Latvialaisten marxilaisten muutos- tai lisäysehdotukset kesällä (v. 1913) pidetyn neuvottelukokouksen päätökseen olisivat varsin toivottavia. Latvialaiset sosialidemokraatit olivat aikoinaan myötämielisiä Bundille, mutta tuo myötämielisyys on alkanut horjua ensinnäkin marxilaisten teoreettisen kritiikin takia ja toiseksi bundilaisten käytännöllisen, varsinkin vuoden 1906 jälkeen ilmenneen separatismien vuoksi. Toivomme, että kansallisuuskysymystä koskeva väittely latvialaisten sosialidemokraattien keskuudessa jatkuu ja johtaa täysin määritettyjen päätösten hyväksymiseen.

Tov. Veteranin huomautusten sisällöstä meillä on sanottavaa vain seuraava. Hänestä ei tunnu vakuuttavalta, että viittaamme Sveitsiin *, koska siellä kaikki kolme kansakuntaa ovat alusta pitäen olleet historiallisia ja tasa-arvoisia. Mutta „historiattomille kansakunnille” ei voida etsiä esimerkkiä ja esikuvaa muualta (ellei etsitä utopiasta) kuin historiallisten kansakuntien joukosta. Ja „kansallisen kulttuuriautonomian” kannattajat itsekin edellyttävät kansakuntien tasa-arvoisuutta. Siis sivistyneen ihmiskunnan kokemus sanoo meille, että kansakuntien todellisen tasa-arvoisuuden ja johdonmukaisen demokratismien *vallitessa* „kansallinen kulttuuriautonomia” on tarpeetonta; mutta *ilman* niitä se jää utoppiseksi, ja sen propagointi on hiotun nationalismien saarnaamista.

„Prosvestshenije” № 2,
helmikuu 1914

Julkaistaan
„Prosvestshenije” aikakauslehden
tekstin mukaan

* Ks. tätä osaa, ss. 4–5. Toim.